

STICHTING WERKGROEP INFECTIEPREVENTIE (WIP)

Jaarverslag 2009

1. Structuur en samenstelling van de stichting WIP

In structuur en samenstelling van de WIP zijn in 2009 een aantal wijzigingen aangebracht. Structuur: Sinds 8 september 2009 is een scheiding aangebracht tussen bestuur en adviesraad richtlijnontwikkeling. Het stafbureau is onveranderd gebleven.

Bestuur

Prof. Dr. J.A.J.W. Kluytmans	voorzitter, namens de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie.
Prof. Dr. J. van Dissel	secretaris en vice-voorzitter, namens de Vereniging voor Infectieziekten.
Mw. I. ten Seldam	penningmeester, namens de Vereniging voor Hygiëne en Infectiepreventie in de Gezondheidszorg.

Adviesraad Richtlijnontwikkeling

Prof. Dr. P.J. van den Broek	internist, infectioloog, begeleider stafbureau WIP, namens de Vereniging voor Infectieziekten.
Dr. E. F. Schipper	internist, namens de Vereniging voor Infectieziekten.
Dr.J. van Zeijl	voorzitter, arts-microbioloog, namens de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie.
Dr. R. Hendrix	arts-microbioloog, namens de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie, vanaf 1-9-2009.
Mw. Y. van Dijk	Adviseur Infectiepreventie, namens de Vereniging voor Hygiëne en Infectiepreventie in de Gezondheidszorg.
Dhr. R. Lagendijk	Adviseur Infectiepreventie, namens de Vereniging voor Hygiëne en Infectiepreventie in de Gezondheidszorg.
Mw. H.G.M. Blaauwgeers	Adviseur Infectiepreventie, namens de Vereniging voor Hygiëne en Infectiepreventie in de Gezondheidszorg, vanaf 1-9-2009.
Dhr. J.C. Wille	Senior-adviseur, namens het Kwaliteitsinstituut voor de Gezondheidszorg, CBO.
Mw. Drs. D. Beaujean	Namens het Centrum Infectieziekten Bestrijding, CIB-RIVM, projectleider LCI richtlijnen, vanaf 1-2-2009.

Afgetreden per 1-1-2009

Dr. J.H.T. Wagenvoort

arts-microbioloog, namens de Nederlandse Vereniging voor Microbiologie

Dr. A.S. Lampe

arts-microbioloog, namens de Nederlandse Vereniging voor Microbiologie.

Mw. M.D.M. Bron-Prenen

adviseur Infectiepreventie, namens de Vereniging voor Hygiëne en infectiepreventie in de Gezondheidszorg.

2. Medewerkers van de WIP

In de samenstelling van het stafbureau WIP zijn in 2009 geen wijzigingen aangebracht.

Mw. B.H. Anes-Pol, secretaresse documentatiecentrum (0,7 fte).

Mw. Th. J. Daha, adviseur infectiepreventie, beheerder documentatiecentrum (0.9 fte)

Mw. Drs. B. Niël-Weise, arts-microbioloog, epidemioloog (1 fte)

Mw. Dr. A.K. van Vliet, bioloog, biochemicus, secretaris richtlijnontwikkeling (tot 1-11-2009 FTE 0.7 en na 1-11-2009 1fte).

Met het bureau Tensen&Nolte, adviseurs infectiepreventie, zijn afspraken gemaakt om voor drie richtlijnen, die in 2009 herzien moesten worden, op te treden als secretaris richtlijnontwikkeling.

3. Vergaderingen van de WIP

De WIP vergaderde in 2009 zesmaal. De vergaderingen werden gehouden in Utrecht, vergadercentrum Vredenburg.

De belangrijkste onderwerpen van de vergaderingen waren nieuwe conceptrichtlijnen en herziening van de bestaande richtlijnen.

Het bestuur van de stichting vergaderde driemaal, op 31 maart plenair en twee maal een telefonische vergadering 20 april en 20 mei. Op 8 september 2009 werd een speciale vergadering gehouden waarbij bestuursoverdracht plaats vond. Op 24 november vond de overlegvergadering Adviesraad Richtlijnontwikkeling en IGZ plaats.

4. Financiën

De financiering van de WIP in 2009 vond plaats uit:

- een subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport / Centrum Infectieziekten Bestrijding (CIB).

Voor een volledige financiële verantwoording wordt verwezen naar de jaarrekening 2009.

5. Overleg met de Gezondheidsraad

Eénmaal per jaar worden alle definitieve richtlijnen die in het voorafgaande jaar zijn verschenen voorgelegd aan de Beraadsgroep. De Beraadsgroep beoordeelt met een door de Gezondheidsraad aangepaste versie van het AGREE-instrument de kwaliteit van deze richtlijnen.

6. Ontwikkelingen t.a.v. de werkgroep

Op 20 mei zijn de statuten gewijzigd en in juni gepasseerd bij de notaris. Op 8 september vond bestuursoverdracht plaats en werd de nieuwe structuur ingevoerd. Het nieuwe bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de drie vertegenwoordigde beroepsverenigingen. Naast het bestuur is een Adviesraad Richtlijnontwikkeling

aangesteld en het voornemen is om te voorzien in een bezoldigde functie van begeleider van het documentatiecentrum hetgeen in 2010 zal worden geëffectueerd. Alle bestuurlijke taken liggen bij het bestuur evenals de verantwoordelijkheid voor de medewerkers van het stafbureau. De adviesraad heeft als belangrijkste taak om te zorgen dat de richtlijnen compleet zijn en actueel. De adviesraad stelt werkgroepen in die de richtlijnen actualiseren of opstellen. De werkgroep wordt samengesteld op basis van de aanwezige kennis over het betreffende onderwerp en de vertegenwoordiging van de relevante beroepsgroepen.

7. Stafbureau WIP

Structuur en behuizing

Het stafbureau WIP is gevestigd in het Leids Universitair Medisch Centrum te Leiden, C7-131. Mw. Dr. A.K. van Vliet treedt op als secretaris van de werkgroepen en is verantwoordelijk voor de richtlijnontwikkeling. De literatuurreviews met voorstel voor aanbevelingen, indicatorontwikkeling en wetenschappelijke ontwikkeling van richtlijnen worden uitgevoerd door Mw. Drs. Niël-Weise. Het stafbureau wordt beheerd door de adviseur infectiepreventie Mw. Th. Daha die verder verantwoordelijk is voor de PR, voorlichting en vraagbaakfunctie van de WIP. Het stafbureau wordt secretariaeel ondersteund door Mw. B.H. Anes-Pol. De medewerkers worden inhoudelijk begeleid door Prof. Dr. P.J. van den Broek.

Afzet van de richtlijnen

De richtlijnen en de conceptringlijnen zijn toegankelijk via de website waar vandaan deze gratis zijn te downloaden.

Literatuurdienst

Ten behoeve van het opstellen van richtlijnen en het beantwoorden van vragen wordt door de medewerkers van de WIP veel gebruik gemaakt van databases zoals Medline en Cochrane, waarover de Walaeus bibliotheek van het LUMC beschikt, en die ook via het intranet kunnen worden geraadpleegd.

Adviesaanvragen

Uit de praktijk blijkt dat de adviesfunctie van het stafbureau in een grote behoefte voorziet. Vragen op het gebied van infectiepreventie gesteld aan de hygiënist zijn voornamelijk afkomstig uit de ziekenhuizen, verpleeghuizen, GGD's, opleidingsinstituten en andere maatschappelijke instellingen. Omdat geregeld vragen worden gesteld waarvan het antwoord interessant is voor een ruimer publiek dan alleen de vraagsteller, verzorgt de adviseur infectiepreventie een vaste rubriek in het Tijdschrift voor Hygiëne en Infectiepreventie, waarin vragen en antwoorden worden behandeld. De in 2009 behandelde onderwerpen waren: Waterstofperoxide in dampfase, Gebruik van contrastmiddelen, Het gebruik van ethanol in de gezondheidszorg, en Het gebruik van propofol in multi-dose verpakkingen bij meerdere patiënten.

Deze "THIP-DOCS" worden ook gepubliceerd op de website van de werkgroep.

8. Engelse vertaling richtlijnen

In 2009 zijn de volgende richtlijnen in het Engels vertaald en op de website geplaatst:

Scabiës

Acupunctuurpraktijk

Desinfectie van huid en slijmvliezen

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Persoonlijke hygiëne medewerkers

Preoperatieve handdesinfectie

9. Ontwikkeling t.a.v. richtlijnen

De werkgroep publiceert haar richtlijnen elektronisch via haar website. Deze methode maakt het mogelijk om aanpassing in richtlijnen snel door te voeren, zodat het bestand op de website actueel gehouden wordt. De werkgroep beschouwt haar richtlijnen als "levende" richtlijnen en heeft de gebruiker erop gewezen steeds de richtlijnen op de website te gebruiken om er zeker van te zijn de laatste versie te raadplegen.

De ontwikkeling van evidence-based onderbouwing van de aanbevelingen in de richtlijnen is in 2009 volop voortgezet. Op de website van de werkgroep is een rubriek "Systematic reviews" geplaatst. Hier zijn alle door de werkgroep uitgevoerde systematic reviews te vinden. In 2009 zijn zes sytematic reviews toegevoegd aan het bestand:

- Should antibiotic-based catheter lock solutions be used in haemodialysis patientes to prevent catheter-related bloodstream infections?”,
- Should in-line filters be used in peripheral intravenous catheters to prevent infusion-related phlebitis?
- PICC or central venous catheter?
- PICC or peripheral intravenous catheter?“
- Thermal policies in the perioperative setting – Active perioperative warming or not?
- Thermal policies in the perioperative setting – Which type of active perioperative warming is most effective?

Hiermee kwam per 31-12-2009 het bestand uit op 33 systematic reviews.

Sedert 2006 behandelt de werkgroep sommige conceptrichtlijnen eerst in één of meer elektronische Delphi-rondes, alvorens de richtlijn te bespreken en vast te stellen in een vergadering. Aan alle leden van de Adviesraad wordt langs digitale weg een lijst voorgelegd met alle in de richtlijn voorkomende conceptaanbevelingen en bijhorende motivaties. Bij elke conceptaanbeveling wordt in een vijfpuntenschaal aangegeven in hoeverre men het met deze aanbeveling eens is. Ook kan men hier een commentaar aan toevoegen. In 2009 is een afgeleide hiervan voor het eerst gebruikt bij de landelijke commentaarronde voor het concept Flebitis en bloedbaaninfecties door intraveneuze infuuskatheters in 2010 zal worden geëvalueerd of dit systeem hiervoor geschikt is.

Het richtlijnbestand van de Werkgroep Infectiepreventie is inmiddels zo omvangrijk geworden dat niet goed meer is te voldoen aan de eis om richtlijnen om de vijf jaar te herzien. De Werkgroep Infectiepreventie zal zich in 2010 beraden op de procedure voor het herzien van richtlijnen.

10. Richtlijnen en werkgroepen

Evenals in de voorgaande jaren werden de nieuwe richtlijnen voorbereid door per onderwerp gekozen werkgroepen. De werkgroepen bestaan in het algemeen uit één tot zes leden, waarvan tenminste twee leden van de Adviesraad. Voor deze werkgroepen worden altijd deskundigen van buitenaf aangezocht.

Richtlijnen waaraan in 2009 is gewerkt:

Flebitis en bloedbaaninfecties door intraveneuze infuuskatheters.

In 2005 is een werkgroep begonnen met de herziening van deze richtlijn.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Drs. A.J.H. van Boxtel, verpleegkundige infuustechnologie Universitair Medisch Centrum Utrecht, Utrecht

Prof. Dr. P.J. van den Broek (voorzitter), WIP

Mw. Th. Daha, WIP

Dr. Elzo Kramer, arts intensivist, Leids Universitair Medisch Centrum, Leiden
Mw. Drs. B. Niël-Weise, WIP
Mw.Dr. A.K. van Vliet, Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP
Dhr. J. Wille, WIP.

In 2008 zijn de voor deze richtlijn benodigde systematic reviews afgerond en is de tekst voor de conceptrichtlijn door de werkgroep vastgesteld. In 2009 is de conceptrichtlijn op de website geplaatst voor de landelijke commentaarronde. Hiervoor is gebruik gemaakt van een elektronische methode. In 2010 zal worden geëvalueerd of deze methode een geschikt instrument is voor het verkrijgen van landelijk commentaar. Het ligt in de verwachting dat na verwerking van dit landelijk commentaar de richtlijn in het voorjaar 2010 in de definitieve versie op de site kan worden geplaatst.

Drains

In 2006 is begonnen met de herziening van deze richtlijn
De werkgroep bestaat uit de volgende leden:
Prof. Dr. P.J. van den Broek, WIP, voorzitter
Mw. Dr. E. Mascini, WIP
Dhr. R. Snoeren, WIP
Mw.Dr. A.K. van Vliet, Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP.

Puncties

In 2006 is een werkgroep begonnen met de ontwikkeling van de richtlijn. De werkgroep bestaat uit de volgende leden:
Prof. Dr. P.J. van den Broek, WIP, voorzitter
Mw. Dr. E. Mascini, WIP
Dhr. R. Snoeren, WIP
Mw. Dr. A.K. van Vliet, Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP.
In 2007 is de richtlijn aangeboden aan de WIP en in concept openstaand voor landelijk commentaar op de website gepubliceerd.

Reiniging en desinfectie van scopen zonder kanalen

In 2006 is een werkgroep begonnen met de ontwikkeling van de richtlijn.
De werkgroep bestond uit de volgende leden:
Prof. Dr. P.J. van den Broek, WIP, voorzitter
Mw. Dr. A.K. van Vliet, Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP.
In 2008 is de richtlijn tijdens een plenaire vergadering van de Adviesraad vastgesteld en op de website geplaatst voor de landelijke commentaarronde. De richtlijn is in 2009 voltooid en is samengevoegd met de richtlijn Reiniging en desinfectie van endoscopen.

Radiodiagnostiek en hartkatheterisatie: Veilig werken, Reiniging en desinfectie en Bouw- en inrichtingseisen

In 2006 is een werkgroep begonnen met de herziening van de richtlijn.
De werkgroep bestaat uit de volgende leden:
Prof. Dr. P.J. van den Broek, WIP, voorzitter (na vertrek van Mw. Dr. E. Mascini 2008)
Mw. M. Dekker, verpleegkundige hartkatheterisatie, ziekenhuis Rijnstate, Arnhem
Mw. O. Bouwman, adviseur infectiepreventie, ziekenhuis Rijnstate, Arnhem
Dhr. H. Harders, afdeling radiologie, Scheper Ziekenhuis Leveste, Emmen
Prof. Dr. J.S. Laméris, radiologie, Academisch Medisch Centrum Amsterdam
Dhr. J. Lutjeboer, radiologisch laborant, Leids Universitair Medisch Centrum, Leiden
Mw. Dr. E. Mascini, WIP, voorzitter (tot 2008)
Dr. H. van Overhagen, Haga Ziekenhuis, locatie Leyenburg, Den Haag

Dr. M. Tjon, cardioloog, Ziekenhuis Rijnstate, Arnhem
Mw.Dr. A.K. van Vliet , Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP.

Veilig werken in het laboratorium

In 2007 is een werkgroep begonnen met de herziening van de richtlijn.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Dr. F.J.M. Bergkamp, Medial, Haarlem

Mw. Dr. A.M.J. Buiting, Saltro Artsenlaboratorium en thrombosedienst

Mw. C. van der Bij, Ziekenhuisgroep Twente

Prof. Dr. P.J. van den Broek, WIP, voorzitter

Mw. T. Daha, WIP

Dhr. Ing. H.H.M. Eidhof, Ziekenhuisgroep Twente, Hengelo

Mw. P. van Gelderen, adviseur infectiepreventie VU-Medisch Centrum, Amsterdam

Dhr. Dr. M.G. Havenith, Nederlandse Vereniging voor Pathologie, Zwolle

Dhr. Dr. C. Hol, Meander Medisch Centrum, Amersfoort

Prof. Dr. H.G.M. Niesters, Universitair Medisch Centrum Groningen

Mw.Dr. A.K. van Vliet , Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP.

Richtlijnen bundel Revalidatie

In 2007 is een werkgroep begonnen met de ontwikkeling van 19 richtlijnen voor revalidatiecentra.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Dr. G.I. Andriessse, arts microbioloog, Amphia Ziekenhuis Lokatie

Molengracht, afdeling Medische Microbiologie, Breda

Prof. Dr. P.J. van den Broek, WIP, voorzitter

Mw. Th Daha, WIP

Drs. J.M. Kruitbosch, revalidatiearts, Revalidatiecentrum De Hoogstraat, Utrecht

Mw. Drs. M van Rijen, hygiënist, Amphia Ziekenhuis, Locatie Langendijk, Breda

Mw. N. Tuinman, coördinerend verpleegkundige, De Vogellanden, Centrum voor Revalidatie, Zwolle

Mw. Dr. A.K. van Vliet , Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP

In 2008 zijn 12 richtlijnen (accidenteel bloedcontact, infecties medewerkers, lichaamsverzorging revalidant, opslag steriele materialen, afval, dialyse, persoonlijke hygiëne, persoonlijke beschermingsmiddelen, handhygiëne, verzorging van de luchtwegen, verzorging bij urinelozing en verzorging van wonden tijdens een plenaire vergadering van de Adviesraad astgesteld en op de website geplaatst voor de landelijke commentaarronde. Na verwerking van dit landelijke commentaar zijn de 12 richtlijnen in 2008 in de definitieve versie verschenen.

Behalve de richtlijn voor pedicures en podotherapeuten zijn de overige richtlijnen, veilig werken voor kappers, veilig werken in de fysiotherapie en de ergotherapie, reiniging, desinfectie en sterilisatie, MRSA, verzorging van wonden en omgaan met urine en stoelgang in 2009 in definitieve vorm op de website gezet. Voor de richtlijn pedicures en podotherapeuten wordt een aparte werkgroep samengesteld, omdat er voor dit onderwerp een algemene richtlijn gemaakt moet worden waarvan de voorbereiding in 2009 is gestart. De richtlijnen Sondevoeding en Toediening van medicatie worden in 2010 gepubliceerd.

Richtlijn urologie

In 2007 is een werkgroep begonnen met de ontwikkeling van de richtlijn.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Dr. E. Schippers, WIP, voorzitter

Prof. Dr. P.J. van den Broek, WIP

Mw. M.D.M. Bron-Prenen, adviseur infectiepreventie OLVG, Amsterdam

Mw. Th. Daha, WIP

Mw. M. Kappert, nurse practitioner poli urologie, Slingeland ziekenhuis, Doetinchem

Dr. G.J. Molijn, uroloog, ziekenhuis Groep Twente, locatie Twenteborg, Almelo

Prof. dr. R.C.M. Pelger, hoofd afdeling urologie, Leids Universitair Medisch Centrum, Leiden

Mw. Drs. A. Roelofs, uroloog, Rijnstate ziekenhuis, Arnhem

Mw. S. Teunissen, senior verpleegkundige oncologie, UMC St. Radboud, Nijmegen

Mw. Dr. A.K. van Vliet, Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP.

In 2009 is de richtlijn tijdens een plenaire vergadering van de Adviesraad vastgesteld en op de website geplaatst voor de landelijke commentaarrronde.

Richtlijn anesthesie

In 2007 is een werkgroep begonnen met de ontwikkeling van de richtlijn.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Dr. A.S. Lampe, WIP, voorzitter

Dr. M.J.L. Bucx, anesthesioloog, klinisch-epidemioloog, UMC Nijmegen St. Radboud

Mw. Th. Daha, WIP

Dhr. R. Lagendijk, WIP

Dhr. T. Stoel, anesthesie medewerker, Havenziekenhuis Rotterdam

Mw. Dr. A.K. van Vliet, Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP.

In 2009 is de richtlijn tijdens een plenaire vergadering van de Adviesraad vastgesteld en op de website geplaatst voor de landelijke commentaarrronde.

Richtlijn Verdampers en vernevelaars

In 2008 is een werkgroep begonnen met de ontwikkeling van de richtlijn.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Prof. Dr. P.J. van den Broek, WIP, voorzitter

Mw. Th. Daha, WIP

In 2009 is de richtlijn voorgelegd aan de Adviesraad.

Permanente subcie. Reiniging, desinfectie en sterilisatie

Omdat er vanuit het veld veel vragen bestaan naar aanleiding van het onderwerp reiniging, desinfectie en sterilisatie is in 2001 besloten om het tijdelijk karakter van de werkgroep te veranderen in een permanent. De permanente werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Dhr. A.C.P. de Bruijn, Beoordelaar/onderzoeksmedewerker, RIVM, Bilthoven

Mw. Th. Daha, WIP (voorzitter)

Dhr. Ir. A. van Drongelen, onderzoeker RIVM, Bilthoven

Dr. K. Verduin, arts microbioloog, PAMM Eindhoven

Mw. Drs. M. Jungblut, DSMH, Leids Universitair Medisch Centrum, Leiden

Mw. Dr. M. Vos, arts microbioloog Erasmus MC, Rotterdam

Drs. Ph. De Vries, apotheker Universitair Medisch Centrum, Utrecht

Aan de werkgroep zijn diverse vragen voorgelegd met betrekking tot reiniging en desinfectie en is ook de richtlijn "Reiniging, desinfectie en sterilisatie" voorgelegd met de vraag of er belangrijke ontwikkelingen, nieuwe inzichten en onderzoeksgegevens zijn,

die uitgebreide of beperkte herziening van de richtlijn noodzakelijk achten. In 2009 is een werkgroep van start gegaan met de herziening van de richtlijn.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Mw. Th. Daha voorzitter, adviseur infectiepreventie, WIP

Dhr. A. de Bruijn, RIVM, Bilthoven

Dhr. Ph. de Vries, UMCU, Apotheker, Utrecht

Mw.Drs. M. Jungblut, Deskundige Steriele Medische Hulpmiddelen, LUMC, Leiden

Mw. K. Nolte, secretaris, Bureau Tensen & Nolte, Nieuwe Niedorp

Dhr.Drs. A. van Drongelen, RIVM, Bilthoven

Dhr. K. Verduin St. PAMM, arts-microbioloog, Veldhoven.

Bijzonder Resistente Micro Organismen

In 2009 is een werkgroep begonnen met de herziening van de richtlijn.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Mw. Th. Daha, , WIP

Dr. M.G. Hendrix, WIP

Prof.Dr. J. A.J.W. Kluytmans, arts-microbioloog, Amphia Ziekenhuis, locatie Molengracht, Breda

Mw. Dr. M. Leverstein-van Hall, medisch microbioloog, Acad.Med.Centrum Utrecht, Utrecht

Mw.Drs. B.S. Niël-Weise, WIP

Mw. K. Nolte secretaris, adviseur infectiepreventie, Bureau Tensen & Nolte, Nieuwe Niedorp

Dhr. G.A. Parlevliet, adviseur infectiepreventie, Erasmus MC, Rotterdam

Mw. I. Willemsen, adviseur infectiepreventie, Amphia Ziekenhuis, Breda

Dr. J.H. van Zeijl (vz) , WIP.

Luchtbeheersplan

Het luchtbeheersplan OK is in 2005 ontwikkeld door een externe groep en op verzoek van de inspectie is dit plan op de website van de WIP geplaatst met de bedoeling om na vijf jaar onder regie van de Adviesraad dit beheersplan OK te herzien en om te zetten in een wiprichtlijn. In 2009 is begonnen met het omzetten van dit beheersplan naar een WIP-richtlijn en tevens is een aanvang gemaakt met literatuuranalyse.

De voorbereidende werkgroep bestaat uit de volgende leden:

Prof.Dr. P.J. v.d. Broek (vz) WIP

Mw.Drs. B.S. Niël-Weise, WIP

Mw.Dr. A.K. van Vliet, Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP.

Postoperatieve wondinfecties

In de richtlijn zijn in 2009 een aantal wijzigingen aangebracht.

De werkzaamheden werden verricht door:

Prof.Dr. P.J. v.d. Broek voorzitter, WIP

Mw.Drs. B.S. Niël-Weise, WIP

Mw.Dr. A.K. van Vliet , Secretaris richtlijnontwikkeling, WIP.

Prof. Dr. J.A.J.W. Kluytmans, arts-microbioloog, Amphia Ziekenhuis, locatie Molengracht, Breda.

Sondevoeding

In de richtlijn zijn in 2009 een aantal wijzigingen aangebracht. De richtlijn is voorgelegd aan de Adviesraad en zal begin 2010 op de website worden geplaatst voor landelijk commentaar.

De werkzaamheden werden verricht door:
Mw. Th. Daha, WIP.

Richtlijnen die in samenwerking worden gemaakt met het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid van het CIB.

In 2009 is besloten om een aantal richtlijnen die op het grensgebied van de LCHV, de WIP en het LCI liggen, gezamenlijk te ontwikkelen.

De volgende richtlijnen zijn in 2009 van start gegaan:

Psychiatrie

Aan de werkgroep namen de volgende leden deel:

Mevr. F. Aanhane, secretaris, GGD Amsterdam

Mevr. C. Brands, verpleegkundige GGD Zaanstreek Waterland, Zaandam

Mevr. N. Brienen, arts infectieziekten GGD Gooi- en Vechtstreek, Hilversum

Mw. T.J. Daha, WIP

Mevr. T. de Goede, hygiënist, Delta Psychiatrisch Centrum, Poortugaal

Mevr. A. Lof voorzitter, GGD Gooi- en Vechtstreek

Dhr. P. Molenaar, ziekenhuishygiënist GGD Amsterdam

Mevr. S. Oostveen, ziekenhuishygiënist GGD Hart voor Brabant, 's-Hertogenbosch.

Het eerste concept is in 2009 voltooid en zal begin 2010 tijdens een plenaire vergadering van de Adviesraad worden besproken.

Verstandelijk gehandicaptenzorg

Aan de werkgroep namen de volgende leden deel:

Mw. T.J. Daha, WIP

Mevr. F. Aanhane secretaris, GGD Amsterdam

De heer P. Borneman, Stichting Viataal, ST. Michielsgestel

Mevr. J. Bruin, Polikliniek Esdégé-Reigersdaal, Heerhugowaard

Dr. P. ten Ham, arts LCI, CIB, Bilthoven

De heer L.A.A.R. Imschoot, ASVZ Coördinerend arts, Sliedrecht

Mw. M. Louwers, GGD Hart voor Brabant, afd. Technische Hygiëne Zorg, Den Bosch.

De richtlijn is in 2009 voorgelegd aan de Adviesraad en daarna op de website geplaatst voor landelijk commentaar.

De WIP is iedereen veel dank verschuldigd voor de tijd en energie die belangeloos voor dit doel ter beschikking zijn gesteld.

In het verslagjaar zijn de volgende richtlijnen in de definitieve versie op het net geplaatst:

Revalidatiecentrum:

- Reiniging en desinfectie
- MRSA Revalidatiecentrum
- Verzorging van wonden
- Veilig werken in de fysiotherapie en ergotherapie
- Verzorging van urinelozing en stoelgang
- Veilig werken voor kappers

Ziekenhuisrichtlijn:

- Reiniging en desinfectie van endoscopen (bijlage)

11. Uitgeven van richtlijnen in concept

De conceptrichtlijnen van de Adviesraad worden voor een commentaarronde geplaatst op het internet. Alle belangstellenden krijgen vier maanden de tijd om op de concepten

commentaar te leveren. De commentaren worden voor zover van toepassing verwerkt in een definitieve richtlijn.

In concept uitgegeven richtlijnen:

- Veilig werken in de fysiotherapie en ergotherapie
- Revalidatiecentra: Veilig werken voor kappers
- Intraveneuze therapie
- Veilig werken in de urologie
- Preventie van postoperatieve wondinfecties
- Veilig werken anesthesiologie
- Hygiëne richtlijnen voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke handicap: LCHV/WIP

12: Boerhaave/WIP symposium

In samenwerking met de Boerhaave Commissie heeft de WIP op 5 november 2009 een symposium georganiseerd met als titel: "Richtlijnen. Nu de daad bij het woord". De sprekers waren: Prof. Dr. P.J. van den Broek, Mw. Drs. J.W.A. Verlaan, Mw. Dr. M.E.J.L. Hulscher, Dhr. J. Wille, Dr. P. Van Empelen, Mw. G.M.M. Lelieveld, Mw. M.D.M. Bron-Prenen, Dhr. R. Snoeren, Dhr. P.J.J. van de Poel, en de dagvoorzitters waren Dr. J. van Zeijl en Prof. Dr. J. Kluytmans.

Het symposium werd bezocht door ongeveer 125 deelnemers. De meesten adviseurs infectiepreventie en microbiologen.

13: Adviesgroep MRSA.

In 2008 heeft de WIP een adviesgroep MRSA ingesteld. Het doel van de adviesgroep is de WIP adviseren bij het formuleren van het MRSA –beleid. Lid van deze adviesgroep zijn:

Mw. Prof. Dr. C. Vandenbroucke-Grauls, Prof. Dr. A. Voss, Prof. Dr. J. Kluytmans, Prof. Dr. H. Verbrugh, Dr. M. Wulf, Mw. Drs. D. Beaujean. Prof. Dr. P.J. Van den Broek en Mw. Th. Daha zijn namens de WIP afgevaardigden in deze adviesgroep. De adviesgroep heeft eenmaal telefonisch vergaderd. Aan de orde kwamen o.a. de volgende onderwerpen: polikliniekbeleid, veterinaire MRSA en vragen vanuit het land.

14. Overige contacten en samenwerking

- Met de Beraadsgroep Infectie en Immuniteit van de Gezondheidsraad bestaat een structurele band, die eerder onder punt 5 werd beschreven.
- Met het secretariaat van de Landelijke Coördinatiestructuur Infectieziektenbestrijding (LCI) van het Centrum Infectieziekten Bestrijding (CIB) – RIVM is overeengekomen de richtlijnen van de WIP en de richtlijnen van het LCI op elkaar af te stemmen. Door de adviseur infectiepreventie worden de LCI-richtlijnen bekeken in hoeverre zij afwijken van de WIP-richtlijnen. Zijn er afwijkingen dan wordt dat teruggedocumenteerd aan het LCI en indien deze afwijking consequenties heeft voor de WIP-richtlijnen tijdens een plenaire vergadering besproken.
- In samenwerking met de afdeling Medische Informatica van het LUMC wordt de beschikbaarheid van de richtlijnen van de WIP op het web onderhouden. De richtlijnen waren in 2009 wederom gratis op de website beschikbaar.
- Door de WIP wordt zitting genomen in de adviescommissie van het PREZIES netwerk, PREventie ZIEkenhuisinfecties door Surveillance, een samenwerkingsverband tussen de deelnemende ziekenhuizen, het kwaliteitsinstituut CBO en het RIVM. De Heer R. Lagendijk en de Heer R.

- Hendrix nemen deel als afgevaardigde van de WIP. Prof. Dr. P.J. van den Broek is onafhankelijk voorzitter.
- Namens de WIP nemen Prof. Dr. P.J. van den Broek en mw. Th. Daha deel aan een landelijk overleg "Ethanol". Omdat ethanol op de lijst carcinogene stoffen staat kan het gebruik van ethanol in de gezondheidszorg als handdesinfectans in de toekomst in gevaar komen.
  - Namens de Werkgroep Infectiepreventie heeft Mw. Th. Daha zitting in de Nederlandse Norm Commissie Steriliseren en Steriliteit en de Nederlandse Norm Commissie Desinfectie.
  - Namens de WIP neemt Mw. Drs. B. Niël-Weise deel aan de GRADE werkgroep NL. De GRADE methode wordt gebruikt om 1) de kwaliteit van het wetenschappelijke bewijs en 2) de sterkte van de aanbevelingen te bepalen
  - Namens de WIP nemen Mw. Drs. B. Niël-Weise en Mw. Dr. A.K. van Vliet deel aan het "EBRO overleg" (Evidence-based richtlijnontwikkeling) dat door het kwaliteitsinstituut voor de gezondheidszorg CBO wordt belegd en waarin een groot aantal organisaties zijn vertegenwoordigd die richtlijnen maken t.b.v. de gezondheidszorg. Doelstelling van dit overleg is uitwisseling van informatie en ontwikkeling van methoden om "evidence-based" richtlijnen op te stellen.
  - Namens de WIP heeft Mw. Daha zitting in de stuurgroep van het LEVV, landelijk expertisecentrum verpleging&verzorging, Verpleegkundige interventies infectiepreventie. Dit onderzoek beoogt de rol van verpleegkundigen bij infectiepreventie te helpen bevorderen. De WIP richtlijnen worden toegankelijk gemaakt en er wordt een implementatietraject opgesteld.
  - Namens de WIP heeft Mw. Th. Daha zitting in de adviescommissie SNIV: Surveillance Netwerk Infectieziekten Verpleeghuizen. Het SNIV heeft als doel landelijk inzicht te geven in het vóórkomen van infectieziekten in verpleeghuizen.
  - Contact met de Vereniging voor Hygiëne en Infectiepreventie in de Gezondheidszorg (VHIG) wordt onderhouden door de adviseur infectie preventie van de WIP. Mw. Th. Daha is lid van de commissie Accreditatie VHIG (tot mei 2009), secretaris VHIG Infectie Preventie Prijs 2009 (tot mei 2009), en lid van de redactie van het Tijdschrift Hygiëne en Infectiepreventie (THIP) en regiovoorzitter VHIG Leiden.
  - Namens de WIP heeft Mw. Th. Daha deelgenomen aan: LCHV (landelijk centrum hygiëne en veiligheid) , LCI berichtenservice, Nederlands Hepatitis Centrum Prikaccidenten, en desinfectantia overleg VWS, VROM en VWA.

15. Publiciteit

De verschijning van nieuwe richtlijnen werd routinematig bekendgemaakt in het tijdschrift Hygiëne en Infectiepreventie (THIP) en op de website van de VHIG en de website van de NVMM.

Door Mw. Th. Daha zijn de volgende voordrachten gehouden:

8 januari: ACTA, Amsterdam. Infectiepreventie in de tandheelkunde.

10 februari: VHIG regio noord, WIP-richtlijnen.

5 maart: Alpheios Zeist. H2O2 verneveling.

17 maart: KVV, voedingsdienst. Nijmegen: babyvoeding.

2 april: IC congres verpleegkundigen: Bedreigingen op de IC.

9 mei: 10^e symposium refractie chirurgie. VU Amsterdam. Basishygiene binnen de refractiechirurgie.

Op 13 mei en 4 november is door Mw. Daha lesgegeven op de opleiding van de AAIDF, opleiding voor ziekenhuishygiënist in Breda, 1: Richtlijnen, 2: VHIG, en 3: Reiniging en desinfectie.

20 mei: Health care associated infection, London. Is it realistic to try to eliminate MRSA?

1 september: LUMC, bureau onderzoek: Werkgroep Infectiepreventie en het Nederlandse MRSA-beleid.

12 september: Studiedag 100 jaar Oranje Kruis. Het Spant Bussum. Overdracht infectieziekten.

29 september: Multidisciplinaire aanpak van infectie. Van Well consultancy, Expo Houten. De zin en onzin van protocollering en richtlijnen.

5-9 oktober Johannesburg en Cape Town SA. Infection Control professionals SA. MRSA, How infection prevention in the Netherlands is organized and de Dutch Working Party Infection Prevention.

29 oktober: Oranje Kruis EHBO vereniging Castricum. Overdracht infectieziekten.

11 december: IC verpleegkundigen congres UMCU, Infectie preventie op de IC.

Op 27 mei en 6 november is door Mw. Th. Daha lesgegeven op de opleiding van het Wenckebach instituut Groningen op de opleiding voor ziekenhuishygiënist, Richtlijnen.

20 maart: meegewerkt aan een televisieprogramma van de VARA ZEMBLA – Vieze ziekenhuizen

Verder is door Mw. Daha voorlichting over de WIP gegeven aan bezoekers uit Japan.

Door Prof. Dr. P.J. van den Broek zijn de volgende voordrachten gehouden:

12 februari: 16^e symposium van de NVAMM, Amsterdam. Bijzonder resistente micro-organismen. Infectiepreventie: paniek onder controle.

20 maart: Nederlandse Vereniging voor Mondziekten, Kaak- en Aangezichtschirurgie, Nunspeet. Infectiepreventie in de behandelkamer.

16 april: 7^e VIT congres Infuustechnologie, Amsterdam. De herziene richtlijn van de Werkgroep Infectiepreventie.

25 juni: Refereeravond Mondziekten en kaakchirurgie, LUMC.

9 oktober: 6^e nascholing verpleegkundigen interne geneeskunde, Leiden. Infectieziekten.

5 november: WIP-Boerhaavecursus Leiden: Richtlijnen Nu de daad bij het woord. De WIP en implementeren.

Door Mw. Drs. B. Niël-Weise is de volgende voordracht gehouden:

15 december: CBO, Utrecht. Bepalen van de kwaliteit van het bewijs volgens GRADE – Upgraden/Downgraden.

Publicaties:

Th. Daha

THIP-DOCS:

Th. Daha: Waterstofperoxide in dampfase. THIP 2009;28;2:42.

Th. Daha: Gebruik van contrastmiddelen. THIP 2009;28;3:66.

Th. Daha: Het gebruik van ethanol in de gezondheidszorg. THIP 2009;28;4:84.

Th. Daha: Het gebruik van propofol in multi-dose verpakkingen bij meerdere patiënten. THIP 2009;28;5:94-5.

Th. Daha. MRSA-bacterie zit vooral in de neus. Bijzijn 2009;4:3 september.

Th. Daha. Handen wassen! Nurse academy. 2009;1;2:56-8.

Th. Daha: Meticilline resistente *Staphylococcus aureus*. Vesalius, Nederlandse vereniging obductie assistenten. 2009;2:18-21.

Frans Glissenaar, Th. Daha. Aan de bel trekken of zelf zwabberen. Nursing, 2009;15:14-15.

Prof. Dr. P.J. van den Broek:

6^e nascholing verpleegkundigen interne geneeskunde. Hygiëne. Infectieziekten 2009;pag. 1-13. Boerhaave Commissie, Leiden. ISBN: 978-906767-667-0

Systematic reviews gepubliceerd op de website van de Werkgroep Infectiepreventie.

Should antibiotic-based catheter lock solutions be used in haemodialysis patients to prevent catheter- related bloodstream infection? - a systematic review of randomised controlled trials. B.S. Niël-Weise, P.J. van den Broek

Should in-line filters be used in peripheral intravenous catheters to prevent infusion-related phlebitis? – a systematic review of randomised controlled trials. Niël-Weise BS, Stijnen T, van den Broek PJ.

PICC or central venous catheter? B.S. Niël-Weise, P.J. van den Broek.

PICC or peripheral intravenous catheter? B.S. Niël-Weise, P.J. van den Broek.

Thermal policies in the perioperative setting – Active perioperative warming or not? B.S. Niël-Weise, J. Kluytmans, P.J. van den Broek.

Thermal policies in the perioperative setting - Which type of active perioperative warming is most effective? B.S. Niël-Weise, J. Kluytmans, P.J. van den Broek

Bestuur Werkgroep infectiepreventie
voorzitter
Prof. Dr.J.A.J.W. Kluytmans

Tot 8 september 2009
Voorzitter WIP
Prof. Dr. JP.J. van den Broek